

Dag Daniš: Poliaci chcú vojenskú misiu na Ukrajine. Rátali aj s Hegerom

- CZ24 News | 17. března 2022

POLSKO: Na „bojovej porade“ v Kyjeve, kde sa pôvodne počítalo aj s premiérom Hegerom, zazneli veľmi vážne slová.

Vyslovil ich poľský vicepremiér v Kyjeve. Tvrdí, že bude nevyhnutné nasadiť na Ukrajinu [širšiu vojenskú misiu krajín NATO](#). Formálne má mať mierový štatút, no reálne by mala byť „schopná brániť samu seba a operovať na ukrajinskom území“.

Spresnil, že má ísť o ozbrojenú „medzinárodnú štruktúru“, ktorá bude aktívna na Ukrajine. Hovoril o nej v prítomnosti premiérov Česka a Slovinska, medzi ktorých bol pozvaný aj Heger (ten nakoniec cestu do Kyjeva odmietol a ospravedlnil sa). Nevieme, či Kaczyński svoje smelé plány konzultoval s partnermi. No predstavil ich v rámci širšej zostavy východoeurópskych lídrov.

Boli to mimoriadne silné slová. Ak by sa naplnili, mohlo by to mať vážne následky. Špeciálne pre východnú Európu.

Európska únia dala totiž od tejto iniciatívy okamžité ruky preč. Bezprostredne po slovách Kaczyńskiego prišlo vyhlásenie Bruselu, že EÚ nedala stredoeurópskym premiérom oficiálny mandát na iniciatívy v Kyjeve. Podobne zdržanlivo sa zrejme západoeurópsky klub zachová aj v rámci NATO.

Aj samotné vedenie NATO opakuje, že nemieni riskovať priamy vojenský konflikt s Ruskom.

Navyše, americká vláda odmietla návrhy Poľska (Slovenska) na medzinárodný formát na vyzbrojovanie Ukrajiny lietadlami alebo raketovými zbraňami. Priznal to aj bývalý veľvyslanec pri NATO Tomáš Valášek: Američania odmietli vziať riziká distribúcie zbraní na seba či na Alianciu, prípadné dodávky ťažkej vojenskej techniky Ukrajine nechávajú na východoeurópske štáty.

Slovensko by podľa Valáška malo byť za týchto okolností zdržanlivé.

Inak, presne toto – vyzbrojovanie Ukrajiny cez susedné štáty – je zrejme jadrom problému, ktorý aktuálne riešia Poliaci. A pre ktorý naliehajú na medzinárodnú vojenskú misiu na území Ukrajiny.

Rýchly ruský úder

Môžeme predpokladať, že za nervozitou Poliakov sú prelomové udalosti zo soboty a z nedele. V sobotu Rusko varovalo štáty NATO, že ich dodávky vojenskej techniky na ukrajinské územie bude brať ako legitímne vojenské ciele.

V nedeľu Rusko na diaľku, raketami vzduch – zem, zaútočilo na výcvikovú a logistickú základňu na Ukrajine v Javorive pri poľských hraniciach. [Táto základňa](#) zrejme slúžila ako zásobovací koridor, cez ktorý prúdila na Ukrajinu munícia a vojenská pomoc z krajín NATO (asi z Poľska).

V minulosti zas slúžila na spoluprácu s vojenskými inštruktormi zo Spojených štátov, ktorí na základni cvičili ukrajinskú armádu.

V nedeľu Rusi základňu v Javorive zlikvidovali. Tvrdia, že medzi obeťami bolo 180 žoldnierov pre ukrajinské cudzinecké jednotky. V skutočnosti bol však vojenský význam širší. Bol varovaním pre

spojencov Ukrajiny, aby nebrali vyzbrojovanie Ukrajincov ako samozrejmosť, ale ako riziko. Základňa bola v oblasti pod plnou kontrolou Ukrajiny a jej spojencov. Mala zázemie v štruktúrach NATO. Napriek tomu na ňu Rusi zaútočili. Údajne z ruského územia, resp. ruského vzdušného priestoru.

Ak dnes Poliaci naliehajú na vysunutú vojenskú misiu, ktorá by operovala pod vlajkou „medzinárodnej štruktúry“, môžeme predpokladať, že zámerom je zabezpečiť prihraničné ukrajinské pásma kvôli plynulému zásobovaniu Ukrajiny muníciou a zbraňami.

Technicky je táto iniciatíva pochopiteľná. Ukrajina potrebuje zásobovanie cez zabezpečené koridory, ktoré sa nestanú ľahkým terčom ruských raketových útokov.

Vojensky a politicky je však nápad poľskej vlády vysoko riskantný. Nemá podporu EÚ. Nemá oficiálnu podporu a záštitu NATO. A je zjavné, že nemá priamu podporu ani Spojených štátov, ktoré odkázali, že zásobovanie Ukrajiny nechcú formátovať cez NATO. Nechávajú to na východoeurópske štáty.

Do ruského útoku na Javoriv to fungovalo aj v poľsko-ukrajinskej rézii. Po nedeli je všetko inak.

A stále nevieme ako.

Vylúčené nie je ani to, že Poliaci sa pokúsia o niečo ako „koalíciu ochotných“. Čiastočne to potvrdil aj český premiér Fiala – hovorili vraj o koalícii štátov z EÚ, NATO plus niektorých ďalších, ktoré by úzko spolupracovali s ukrajinskou armádou. Či má ísť o zapojenie celého NATO alebo len časti „ochotných“ krajín Aliancie, nie je známe.

Poľský problém

Tu však treba zdôrazniť, že riziká by mohli byť násobne väčšie, ako by takáto vojenská koalícia uniesla v prípade konfliktu s ruskými silami.

To je napokon hlavný dôvod, prečo sú EÚ aj NATO stále opatrné.

Z pohľadu Poľska však ide o naliehavú vec, ktorú potrebuje vyriešiť. Príčiny sú dve.

Prvá je tá, že bremeno logistickej podpory a zásobovania Ukrajiny zbraňami zo Západu je dnes na Poľsku. Je najbližšie k zóne konfliktu, má pri Ukrajine armádne logistické centrá a má možnosti cez širokú poľsko-ukrajinskú hranicu zásobovať suseda. Po ruskom útoku na základňu v Javorive už Poliaci nechcú toto bremeno niesť sami, na vlastné riziko.

Druhá príčina je geopolitická. Poliaci sú hyperaktívni a predvádzajú tvrdší prístup než EÚ, NATO či Spojené štáty, lebo môžu najviac stratiť.

Poľsko roky vystupovalo ako vplyvný štát NATO, ktorý aktívne pôsobil v Bielorusku (cez opozíciu) aj na Ukrajine. Ak by Putin obe krajiny a ich hranice s Poľskom pevne ovládol, Poľsko by prestalo existovať ako silný regionálny hráč schopný zasahovať mimo svojho územia. Jeho rola by sa zosunula do defenzívnej polohy. A nárazníkovej zóny v zovretí Ruska, Bieloruska a Rusmi kontrolovanej Ukrajiny.

Poľské odhodlanie pritvrdiť – a žiadať širší ochranný formát na zásobovanie Ukrajiny – má pochopiteľné motívy.

Problém Slovenska

Lenže – môžeme veľmi úspešne pochybovať o tom, či má ísť podobnou cestou (cestou nad rámec ochoty EÚ či NATO) aj Slovensko.

Otázka už vôbec nestojí tak, či pomáhať alebo nepomáhať Ukrajine. Slovensko rovnako ako partnerské krajiny z EÚ a NATO predsa Ukrajine pomáha. Otázka stojí tak, či máme nasledovať prípadnú tvrdšiu poľskú líniu, zameranú na vysunutú spoločnú vojenskú misiu na Ukrajine. Alebo máme hlavy poľských partnerov skôr chladiť (ako to robí Brusel). A hľadať riešenia na postupné znižovanie napätia.

Pri hľadaní odpovede si stačí urobiť malú vojenskú inventúru. Slovensko dnes nemá dostatočne zabezpečenú protivzdušnú obranu. Americké F-16 dorazia s meškaním až v roku 2024. Staré ruské migy dosluhujú, podľa ministra obrany nemusia byť celkom spoľahlivé.

A protiraketový systém S-300, o ktorý má záujem ukrajinská armáda, nutne potrebujeme na národnú obranu na vlastnom území. Tlaky na to, aby sme náš obranný systém S-300 darovali Ukrajine a aby sme sa spoliehali iba na dočasnú pomoc spojencov a ich systémov Patriot, sú vrcholne nezodpovedné. Hlavne ak nemáme vo vlastnej výzbroji primeranú náhradu ani dostatok lietadiel.

Slovensko a východ Európy všeobecne nie sú v kondícii, aby sa mohli hrať na kovboja. Vyzeralo by zvláštne, ak by sme tasili kolty rýchlejšie než Spojené štáty.

... alebo ak by sme výstražne tasili kolty, ktoré nemáme.

AUTOR: Dag Daniš

[ZDROJ](#)